

landse Unie: 'Dat doet', schreef hij in augustus '41 in een van zijn illegale *Ongetekende brieven aan oude strijdmakkers*, 'geen waarachtig Vaderlander in het uur dat zijn land door de vijand is overvallen en overweldigd. Dat verbiedt hem zijn nationale trots en zijn gevoel voor nationale waardigheid' – en daarop volgden passages die tegen het Driemanschap van de Nederlandse Unie gericht waren.

Met een uitlating als deze polemiseerde Vorrink evenwel niet alleen met dat Driemanschap, maar ook met enkele collega's-redacteuren van het illegale blad in welks redactie hij zat: *Het Parool*.

Deze redactie, eind '40 gevormd, droeg van meet af aan een heterogeen karakter: Frans Goedhart had er Jaap Nunes Vaz, een links-socialist, eertijds lid van de Onafhankelijke Socialistische Partij, als medestander bij zijn scherpe kritiek op de vooroorlogse samenleving en Vorrink kon er steeds op de steun rekenen van de hem toegewijde journalist Lex Althoff. Van de twee overige redacteuren werd mr. M. Kann in de lente van '41 gearresteerd¹ en trachtte mr. J. C. S. Warendorf tussen de kemphanen Vorrink en Goedhart iets van neutraliteit te bewaren. Ondanks al die twisten maakte *Het Parool* een snelle ontwikkeling door. Vorrink wist er talrijke SDAP-relaties voor te mobiliseren en in augustus '41 werd de eerste drukker gevonden: Wessel Eikelenboom in Amsterdam, de man die ook voor de Jehova's Getuigen illegaal drukwerk vervaardigde. Toen Eikelenboom in september gearresteerd was, vond men in Amsterdam een tweede drukker en toen deze het spoedig niet langer aandurfde, in Zandvoort een derde: drukkerij Gertenbach. Er werden per nummer ca. 8 000 exemplaren vervaardigd. Wel werd ook *Het Parool* door arrestaties getroffen (in de herfst van '41 werd een grote verspreidersgroep in Amsterdam opgerold), maar zowel uit een oogpunt van nieuwsvoorziening als van commentaar ontwikkelde het zich in '41 tot het belangrijkste illegale blad: levendig en strijdvaardig. Aan wie scherp las, bleven intussen de tegenstellingen in de redactie niet verborgen – tegenstellingen die ook Wiardi Beckman die na Kanns uitschakeling vaak Vorrink in de redactie verving, niet kon overbruggen. Typisch-'Vorrink' was het om eind juli de vooroorlogse politieke partijen aan te duiden als: 'de uitdrukking van de werkelijke staatkundige wil van het Nederlandse volk'² – typisch-'Goedhart' om het begin oktober 'een aperte onjuistheid' te noemen, 'te beweren dat (de) meerderheid (van ons volk) niets liever wil dan de terugkeer naar de oude toestand, naar het oude bewind en de oude politiek.'³ En een maand later legde Goedhart er nog

¹ Hij werd eind maart '42 in Sachsenhausen gefusilleerd. ² *Het Parool*, 18 (26 juli 1941). p. 2. ³ A.v., 24 (3 okt. 1941), p. 2.